

Fot. W. Czarnecki

Mgr inż. Bernard Lisiak (1912–1998)

W Poznaniu zmarł mgr inż. Bernard Lisiak, znany projektant terenów zieleni, autor nowoczesnych koncepcji ich urządzania w wielu miastach, rozwiązań ośrodków rekreacyjnych i rewitalizacji zabudowanych terenów zielonych.

Urodził się 28 kwietnia 1912 r. w Berlinie, całe życie spędził w Wielkopolsce, kontynuując tradycje ogrodnicze ojca.

W 1932 r. ukończył Państwową Szkołę Ogrodnictwa w Poznaniu, w której do końca jej istnienia (1950 r.) był wykładowcą przedmiotów „Projektowanie terenów zieleni” i „Budowa terenów zieleni”. Po wydzieleniu z Wydziału Rolniczo-Leśnego Uniwersytetu Poznańskiego Wyższej Szkoły Rolniczej (przemianowanej w 1970 r. na Akademię Rolniczą), nadal wykładał te przedmioty na Wydziale Ogrodniczym AR, a po powstaniu Katedry Terenów Zieleni (1978 r.) prowadził zajęcia z zakresu projektowania i historii terenów zieleni.

Działalność zawodową rozpoczął przed II wojną światową od projektowania ozdobnych ogrodów przydomowych w nowopowstających dzielnicach willowych Poznania. W tym czasie współpracował ze znanym architektem J. Cieślińskim. Odstępując od modnych wówczas tradycyjnych rozwiązań ogrodów symetrycznych z klombami, propagował nowoczesne rozwiązania krajobrazowe. Swoje poglądy upowszechnił w 1934 r. w publikacji „Nowoczesny ogród przy willi”, w czasopiśmie ogrodniczym „Tęcza”.

Lansując ten kierunek w sztuce ogrodowej zwrócił na siebie uwagę ówczesnej Dyrekcji Ogrodów Miejskich, która zaproponowała mu stanowisko inspektora konserwacji zieleni. Jego pierwszą samodzielną pracą projektową na dużą skalę była koncepcja zagospodarowania na potrzeby rekreacji miasta doliny rzeki Cybiny na terenie obecnego jeziora Maltańskiego. W latach 1948–1949 zmienił własny projekt otoczenia sztucznego jeziora z torami regatowymi. Po modernizacji w 1991 r. powstał tam najnowocześniejszy Ośrodek Sportów Wodnych w kraju.

Kontynuował rozwój publicznych terenów zieleni Poznania w układzie czterech klinów według przedwojennej koncepcji profesorów A. Wodiczki i W. Czarneckiego. Konsekwentnie realizował ich założenia dzięki czemu powiększył powierzchnię miejskich terenów zieleni i lasów komunalnych – zaplecza rekreacyjnego dla mieszkańców.

Do przejścia na emeryturę w 1978 r. pełnił przez ponad 25 lat ważne stanowiska kierownicze związane bezpośrednio z kształtowaniem terenów zieleni Poznania. Włożył dużo wysiłku w odbudowę Palmiarni ze zniszczeń wojennych i jej rozbudowę, zaprojektował Cmentarz Bohaterów na stokach Cytadeli oraz cmentarze komunalne na Juniko-

wie, Miłostowie i miejscu straceń w Żabikowie. Opracował także projekty parków: Wyzwolenia, części wschodniej Marcinkowskiego, Lubuskiego, Chopina, Zwycięstwa i Górczyńskiego. Wykonał również projekty zagospodarowania terenów zieleni na Wzgórzu Przemysława oraz Parku Kasprzowicza i Parku Tysiąclecia.

Zainicjował i zaprojektował największy obiekt parkowy (100 ha) zbudowany w Poznaniu po wojnie na terenie zniszczonej w czasie działań wojennych Cytadeli Poznańskiej.

W latach 1977–1980 kierował zespołem opracowującym układ terenów zieleni dla Kalisza, kilka lat później zespołem przeprowadzającym rewitalizację parku miejskiego w tym mieście.

Za opracowanie urbanistyczne terenów zieleni w ogólnym planie zagospodarowania przestrzennego Poznania i innych miast w 1959 r. otrzymał nagrodę Komitetu Budownictwa Urbanistyki i Architektury. Za całokształt prac projektowych i realizatorskich w dziedzinie urządzania parków i terenów zieleni Poznania, władze miasta województwa poznańskiego przyznały mu w 1968 r. nagrodę za zasługi dla rozwoju terenów zieleni Wielkopolski. Przyznano mu także Srebrny Krzyż Zasługi (1956 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1964 r.) oraz liczne odznaki honorowe miasta Poznania.

Poza pracą zawodową udzielał się również społecznie. Był pierwszym prezesem Samodzielnej Sekcji Terenów Zieleni przy Stowarzyszeniu Naukowo-Technicznym Inżynierów i Techników Sanitarnych, Gazownictwa, Wodociągów i Terenów Zieleni. Współtworzył Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Ogrodnictwa i aktywnie uczestniczył w jego pracach, co znalazło wyraz w przyznaniu mu honorowego członkostwa. Przez wiele lat pełnił odpowiedzialne funkcje w Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym. Działalność ta przyniosła mu odznaczenie Głównego Komitetu Kultury Fizycznej.

W latach 1947–1990 brał udział w urządzaniu w Poznaniu wielu wystaw ogrodniczych. Pierwsza, największa, ogólnopolska w 1947 r. objęła wszystkie dziedziny produkcji, ochrony roślin, budowy i projektowania terenów zieleni. Od 1979 r. był głównym projektantem krajowych wystaw ogrodniczych.

Do ostatnich chwil życia mgr inż. Bernard Lisiak był czynny zawodowo. Uczestniczył w opracowaniu „Perspektywicznego planu rozwoju terenów zieleni miasta Poznania do roku 2010”, projektów rewitalizacji Parku Wilsona (1988 r.), rewitalizacji Parku Solackiego (1995 r.) oraz kompozycji zespołów roślinności w rozbudowanej Palmiarni Poznańskiej (1992 r.). Jednocześnie nadzorował wykonanie tych prac.

W osobie mgr inż. Bernarda Lisiaka Poznań stracił wybitnego projektanta, architekta krajobrazu, wychowawcę wielu pokoleń pracowników przedsiębiorstw zieleni, którym przekazywał swoją wiedzę i doświadczenie. Zmarł 7 maja 1998 r. i został pochowany na Cmentarzu Junikowskim.

Prof. dr hab. Zbigniew Haber
Akademia Rolnicza
Poznań